

מנות דאזעס פאזונט שמונת דאזעס

קטל □□□

קטל

- בַּזֶּק, בַּצֵּל, בַּרְד, בַּקָּר, בַּרְק, בַּשָּׁר, דִּגּוֹ, דִּבֵּר, זָהָב, זָקוֹ, חָגָב, חָלָב, חָלָל, חָמֵס, מָטָר, מָרָק, מָשָׁל, נָהָר, נָחֵשׁ, עָנָו, רָעַב, שָׁפָס, תָּמָר ועוד שמות רבים – *מנאות מנות*
 - חֶזֶק, חָכֵם, יָקָר, יָשׁוּ, לָבוֹ, נָבֵל, קָטוֹן, רָחֵב – *מסכר קטל מנות תואר*
- ☞ הקמץ נחטף בריחוק מן הטעם: בַּצָּלִים; נָהָר הירדן, נָהָרוֹת; מָרָק עוֹף, מָרָקִים; תָּמָרִים

קטל

- בִּלְשׁ, זָמַר, חִיט, חִיל, טַבַּח, נִגּוֹן, נִגָּר, סַפָּק, סַפָּר, צַבֵּעַ, רִתְּוֹךְ ועוד – *בצלי מקצוע*
- וְסֵת, חֶסֶם, מִדָּד, נִגּוֹן, נִפְאָ, סִנּוֹן, סַפָּק, קָטָר ועוד – *כאלי ומכשירים*
- חִיָּב, חֶלֶשׁ, נִיד, קִיָּם, שִׁיָּד – *מסכר קטל מנות תואר*
- נָנֵס, גִּמְד; אֵיל, טוֹס, נָקָר; אָגָס, צַבָּר – *מנאות מנות*

- ☞ *ed? mifet* רק לפני עיין או רי"ש: חָרַט, פָּרַשׁ, שָׁעוֹן; זָרָז (קטליזטור)
- לפני ה"א או חיי"ת ללא תשלום דגש: נָהָר, פָּחַח
- ☞ משקל קטל בגזרת המרובעים: סַרְטָט (שַׁרְטָט), פָּרְנָס (*בצלי תפקיד*); אָוֶרָר, צַנְתָּר (*כאלי ומכשירים*)

קטל

- אֵטָר⁽¹⁾, אֵלֵם, גִּבְחָ⁽²⁾, גִּבּוֹן, חִגָּר⁽³⁾, פִּסְחָ⁽³⁾, קִטְעָ⁽⁴⁾, טַפְשָׁ, עוֹר, עֵלָג, עֵקֶשׁ, פִּכְחָ⁽⁵⁾, פִּקְחָ⁽⁶⁾, קִפְחָ⁽⁷⁾ בתשלום דגש: חִרְשָׁ, קִרְחָ – *בצלי מוח*
- ⁽¹⁾ איטר יד ימינו (שמאלי) ⁽²⁾ קירח מעל למצח, בחלק הקדמי של הראש ⁽³⁾ חיגר = פיסח = צולע ⁽⁴⁾ קטוע יד או רגל (או שתי ידיים או שתי רגליים) ⁽⁵⁾ שאינו שיכור; שדעתו צלולה ⁽⁶⁾ חכם ונבון, עָרוֹם⁽⁷⁾ גבוה מאוד

קטל

- בֵּטָל, גִּדָּל, דִּבְקָ, חִפָּא, יָבֵשׁ, יָגַע, כְּמֵהָ, לָמַד, עֵינָף, עֵמֶל, קָרַב, רָעַב, שָׁמַח ועוד
- *מנות תואר ופואלי מצב*

קטל

- אָדָם, צַהָב, כְּחָל, יָרָק, סָגָל – *צבעים*
- עָנָג, עָגַל, עָמַק, רָטַב – *מנות תואר*

קטל / קטל

- אָרָץ, בָּגָד, גָּבֵר, דָּגָל, דָּרָךְ, יָלָד, מָרַד, מָלְךְ / אָפָר, חִפָּא, סַפָּר, עָמַק, שָׁבַט ועוד
- *מנאות מנות*

קטל

- אִמְץ, יִשָּׁר, חֶזֶק – *תכונה*
- גִּדָּל, אָרָךְ, עָמַק, גִּבְהָ – *מידה*
- חֲדָשׁ, כְּתָל, תִּכּוֹן, צָרָךְ – *מנאות מנות*

☞ צורות הרבים **בנסמך** של המשקל קטל ושל המשקלים קטל וקטל הן קטלי (קוטלי) / קטלי בהתאמה, ללא דגש קל בלה"פ, למשל: (חודשים) חודשי השנה; (תכנים) תוכני הלימוד; (צרכים) צרכי המערכת; (מלכים) מלכי האזור; (דרכים) דרכי עפר; (פלבים) פלבי נחיה וכדומה.

קטול □□□

קטול

גדול, חסון, מתוק, קרוב, רחוק – מספר קטן *fe* מות תואר

קטול (בינוני פעול של בניין קל)

אהוב, אסור, ברור, גמור, גנוב, דפוק, הרוס, זקוק, חרוש, טרוד, ידוע, ירוד, כבוש, פלוא, פמוס, פרוץ, פתוב, לבוש, לכוד, מהוה, מלוח, נטוע, נעול, נמוץ, נשוי [נ-ש-א], סגור, עלוב, עצוב, פסול, פעור, פתוח, צרוף, צפון, קפוא [ק-פ-א], קשור, רתום, רחום, שבור, שלוח, שנוא [ש-נ-א], תלוי, תפוס וכיו"ב – מות תואר *מאכ רביט*

☞ הקמץ נחטף בריחוק מן הטעם: פסול חיתון; פמוסה, פמוסים; קשורה, קשורות; פעור פה; פרוכית.

☞ השווה עם: חתול, בתול, עגור, יצול – מספר קטן של שמות שדרך גזירתם אחרת.

קטול

סמור

אלוף, בלוט, חנון, טבור, מלוח⁽¹⁾, נטוף⁽²⁾, סמור, עכוז, עמוד, קשוב, שכול, תמוז, תנור, תפוח – *מאצויות מנות*

☞ *edz mifet* לפני רי"ש (קמץ במקום פתח): חרוץ, חרוב

☞ השווה עם: תפוז, פדור ודבור שדרך תצורתם שונה. המילה תפוז היא נוטריקון (ראשי תיבות) של תפוח זהב

(עברית חדשה), תצורת המילה פדור היא כנראה כ"ף הדמיון + ה"א היידוע + דור (עיגול): פדור=פדור, ואילו המילה דבור – כינוי עממי בעברית החדשה לצרעה (בעיקר צרעה מזרחית) – שאולה מן הערבית [دبور].

⁽¹⁾ שיח בר ממשפחת הסלקיים בעל עלים אפורים-כסופים ופרחים ירקרקים קטנטנים

⁽²⁾ עמוד אבן טבעי במערת נטיפים (נקרא גם: זקיף)

קטול

דבור, ספור, כיוון, תקון, למוד; צלצול, אכלוס (מרובעים) – *מאפה fe* כיוון פיצה

☞ בכתוב מלא יו"ד לפני הדגש החזק: דיבור, סיפור, כיוון וכו'. במרובעים ללא יוד: צלצול, אכלוס.

קטול (מספר קטן של שמות)

- גבור, שפור – *מאפי תכונה / מות תואר*
- פיור, צנור, פנור – *מאפי ומאפיריט*

☞ בכתוב מלא יו"ד לפני הדגש החזק: גיבור, שיכור, צינור, כינור וכו'. המילה כינור ביו"ד אחת.

קטלת

קטלת

- אַדְמַת, חֲזָרַת, דְּלֶקֶת, נְזֵלַת, חֲצָבַת, שְׁחַפַּת, עֲגָבַת, שְׁעָלַת, פְּלָבַת, מִיָּמַת,
- עֲקָמַת, פְּטָרַת, דְּמָמַת, קֶצֶרַת⁽¹⁾, רִגְשָׁת⁽²⁾, יַעֲפָת⁽³⁾; קֶשְׁקֶשֶׁת (שורש מרובע) – *חחלות*⁽⁴⁾
- כְּסָפַת, קֶלְטַת, קֶטְפַּת⁽⁵⁾, קֶפְצַת⁽⁶⁾, רִתְכַת⁽⁷⁾; טֶפְטֶפֶת (שורש מרובע) – *כפית ומכשירים*
- צִנְרַת, גְּמַלַּת⁽⁸⁾, חֲמָרַת⁽⁹⁾, טִיָּסַת, סִיָּרַת, שְׁיָטַת – *קמזות או אוספּוּסֵי דברית*
- שְׁמָנַת, קֶצְפַּת; רִפְרָפַת⁽¹⁰⁾, פְּרָפְרַת⁽¹¹⁾ (שורש מרובע) – *קינוחים*
- רִכְבַּת⁽¹²⁾, נִידַת⁽¹³⁾, רִחֶפַת – *כפית תחמורה*

edz mlfen רק לפני אל"ף או רי"ש: צָרְבַת, זָאָבַת, גְּרָדַת

לפני ה"א, חי"ת או עי"ן ללא תשלום דגש: בְּהָרַת, צְהָבַת, רִחֶפַת, יַעֲפָת, שְׁעָלַת

edz mlfen : עי"ן או חי"ת בלה"פ (אות השורש השלישית) מנמיכות את שני הסגולים לשני פתחים: שְׁפַעַת, סִפְחַת, קִדְחַת (מחלות); צֶלְחַת (כלים ומכשירים)

בסיס קטל + צורן נטייה ית לנקבה יוצרים צורה דומה: זָפַר+ת = זְפָרַת, חָלַת+ת = חִילַת וכיו"ב. בשל כך מתקיימת לעיתים דרמשמעות, למשל במילה טִיָּסַת שהיא קבוצת מטוסים (שורש ט-ו-ס במשקל קטלת) או אישה המטיסה מטוס (בסיס טִיס + צורן נטייה ית לנקבה). דוגמה נוספת: סִיָּרַת

(1) אסתמה (2) אלרגיה (3) jet lag (4) בשפה הדבורה רו"ח השימוש במשקל זה גם במשמעות של דְמוּיֵי מחלה – תופעות חברתיות שנחשבות בלתי רצויות או מזיקות, כמו למשל: זְבָרַת, פְּטָפְטַת, קֶשְׁקֶשֶׁת (דיבורים חסרי משמעות או חשיבות שלעיתים מפריעים לאחרים) או שְׁתַּפַּת (נטייה מוגזמת של אנשים לשתף כל דבר אישי או ציבורי ברשתות החברתיות). (5) מכונה לקטיפת פרי (6) טרמפולינה (7) מכשיר חשמלי המשמש לריתוך (8) שיירת גמלים (9) שיירת חמורים (10) פודינג (11) קינוח, ברבים: פְּרָפְרָאוֹת. בהשאלה: דברים קלים ומשעשעים הבאים כתוספת לעניינים רציניים יותר. (12) רִכְבַּת היא גם קבוצה של קרונות. (13) לעיתים גם כחלק מצירוף, למשל: ניידת משטרה; ניידת שידור; ניידת טיפול נמרץ (אמבולנס).

קטלת

- פְּסָלַת, שְׁפַכַּת, נְצַלַת, נְסָרַת, נְפַלַת, נְשָׁרַת, זֵלְלַת⁽¹⁾, דְּשָׁנַת⁽²⁾ – *פסולת ושיירי*
- יְכַלַת, יִשְׁרַת, כְּתַבַּת, בְּשַׁמַּת⁽³⁾, קֶטְרַת, רְשַׁמַּת⁽⁴⁾, יְבִשְׁת⁽⁵⁾, פְּסַקַת⁽⁶⁾ – *נאנויות*

נאנויות

בכתיב מלא עם וי"ו: פסולת, שפוכת, נשורת, נצולת, ישורת, רשומת וכו'

(1) גיאנק פוד (2) קומפוסט (3) ארומה (4) סקיצה; וגם אפיגרף (5) יובש; היעדר נימה אישית או יחס אישי (6) שביל בשיער החוצה את התסרוקת

קטלת

בְּקָרַת, נְצַלַת, סִיָּמַת, סִפְרַת, קֶבֶלַת; פְּרִסְמַת (שורש מרובע) – *פסולה או פסולת*

בכתיב מלא עם יו"ד ועם וי"ו: ביקורת, סיפורת, קיבולת (אבל: פרסומת, סיומת)

קטלון

קטלון

- בְּטָחוֹן, זְכָרוֹן, עֶקְרוֹן, חֶסְרוֹן, בְּזִיוֹן, כְּשָׁרוֹן, כְּשָׁלוֹן, חֶפְזוֹן, נְצָחוֹן, פְּתִיוֹן, רְשִׁיוֹן, קִפְאוֹן [ק-פ-א] – *מנות צמ מופטי*⁽¹⁾
- דְּכָאוֹן, עֶלְפוֹן, שְׁגָעוֹן, שְׁכָרוֹן, עִירוֹן, חֶשְׁכוֹן⁽²⁾, קֶהִיוֹן⁽³⁾ – *מנות או פטי*
- עֶפְרוֹן, גְּלִיוֹן, גְּזָרוֹן⁽⁴⁾, בְּטָאוֹן⁽⁵⁾ [ב-ט-א] – *מנות*

☞ הדגש התבנית במשקל זה מצוי בצורת הנפרד של היחיד בלבד.

בשאר הנטייה הדגש נושל יחד עם היחסות הקמץ. לדוגמה:

זְכָרוֹן בנפרד יחיד, ובנטייה: זְכָרוֹן דברים, זְכָרוֹנו; זְכָרוֹנוֹת, זְכָרוֹנוֹתֵי.

כך גם שְׁכָרוֹן חושים; דְּכָאוֹנוֹת, בן אדם דְּכָאוֹנִי; שְׁגָעוֹן גדלות, שְׁגָעוֹנוֹת; רְשִׁיוֹן נהיגה.

☞ *edz mifen* רק לפני אל"ף או רי"ש (צירה במקום חיריק): גְּרָעוֹן, הָרִיוֹן, סָרְחוֹן, עֶרְבוֹן, פְּרָעוֹן, רְאִיוֹן, תְּאָבוֹן.

ובנטייה: רי"ש ← כרגיל: גְּרָעוֹנוֹת, גְּרָעוֹן המשק; פְּרָעוֹן חוב, פְּרָעוֹנוֹת וכו', אל"ף ← בשינוי: תְּאָבוֹן האישה, תְּאָבוֹנו; רְאִיוֹנוֹת, רְאִיוֹן השנה.

☞ *דכונות*: הגרונות ה"א, חי"ת ועי"ן בהנמכת תנועה (סגול במקום חיריק):

חֶסְכוֹן הילד, חֶסְכוֹנוֹת, חֶסְכוֹנוֹת הפנסיה, חֶסְכוֹנוֹתֵי.

וכך גם – עֶפְרוֹנוֹת, עֶפְרוֹן התלמיד; עֶלְפוֹנוֹת; הָרִיוֹנוֹת, הָרִיוֹנָה; עֶרְבוֹן בנקאי.

☞ **כתיב מלא** עם יו"ד לפני עה"פ: ביטחון, ביטחוני; זיכרון, זיכרונות; כישרוני; היריון; תיאבון וכו', אבל בנטיית הצורות שבהן הנמכת תנועה, ללא יו"ד לפני עה"פ: הריונות, עפרונות, חסכונותי וכו'.

⁽¹⁾ לחלק מן השמות המופשטים האלה יש גם משמעות מוחשית, כמו למשל למילה פיתיון. ⁽²⁾ blackout ⁽³⁾ דמנציה

⁽⁴⁾ אטימולוגיה ⁽⁵⁾ עיתון או כתב עת המבטא דעות של קבוצה מסוימת (כגון מפלגה, חוג, מוסד, ארגון וכד')

קטלון

- בְּדִיוֹן, דְּמִיוֹן, יְתָרוֹן, פְּדִיוֹן, פְּתָרוֹן, פְּרִיוֹן, רְפִיוֹן, שְׁוִיוֹן, שְׁלֵטוֹן – *מנות מופטי*
 - פְּזָמוֹן, רְפִיוֹן (למשל רפיון של הגוף) – *מנות*
- ☞ *דכונות* בהנמכת תנועה: חֶשְׁבוֹן, עֶלְבוֹן

קטלן 1000

משקל **קטלן** הלא־דגוש – ללא דגש חזק בעה"פ, וללא דגש קל בלה"פ – הוא המשקל המקורי ששימושו התרחב בלשון חז"ל, והוא דרך המלך ליצירת שמות בעברית:

- ספָרו, חלָבו, רקָדו, שחָקו, חלָפו, פלָבו, נקָדו, צלָבו, צרָכו, בלָיו, בדרָו, שדרָו, קברָו, זכָיו, טפָסו⁽¹⁾ – *מצלי מקצוע / מצלי תפקיד*
- שָקרו, בָטלו, חנָפו, סגָפו, קפָדו (גם קפָדו), בָררו, פִשָרו, שָמרו – *מצלי תכונה*
- גלָשו, חיָשו, לחָצו, מזָגו, צנָרו⁽²⁾, נוֹטו⁽³⁾, רחָפו – *כאיש ואכשירי*
- חמָצו, חנָקו, פִחָמו, זרָחו, נתָרו⁽⁴⁾ – *יסודות*

⁽¹⁾ מתקין טפסים בבנייה ⁽³⁾ מכשיר ניווט המבוסס על מערכת איכון עולמית (GPS)
⁽²⁾ שנורקל ⁽⁴⁾ שורש המילה נתרן הוא גזור שם (מהמילה נָתַר).

☞ השווה עם היסוד מַנְגָן שדרך תצורתו שאילה מלועזית (Manganium).

משקל **קטלן** הדגוש הוא צורת מְשָנָה של משקל קטלן הלא־דגוש והוא יופיע אך ורק בשמות האלה, שרובם נגזרים מבניין פיעל (עלפי תיקון האקדמיה):

- חבָלו, קבָלו, טפָסו⁽⁵⁾, עבָדו⁽⁶⁾, קבָצו; פלָפלו (מרובעים) – *מצלי מקצוע ומצלי ציסוק*
- ותרָו, דברָו, קפָדו (גם קפָדו), ופָחו; בַזָזו, רבָרבו (מרובעים) – *מצלי תכונה*
- דפָדפו⁽⁷⁾ (מרובעים) – *כאיש ואכשירי*

⁽⁵⁾ מטפס הרים ⁽⁶⁾ מעבד עורות, בורסי ⁽⁷⁾ תוכנה המאפשרת גלישה במרשתת (browser)

קטלה

קטלה

- דְרִשָּׁה, סְבָרָה, דְאָגָה, זְעָקָה, צְעָקָה, שְׂאָגָה, דְהֶרָה, נְקֻמָּה, גְעָרָה, סְעָרָה, שְׁעָטָה, חִזָּרָה – *me פאולה fe בניין קל*
- בְּרָכָה, פְּשָׁרָה, כְּפָפָה, מְצָדָה, יִלְלָה, כְּרָזָה, תְּעַלָּה, מְעָרָה, פְּלָדָה, נְדָבָה, רְחַבָּה, רוֹחָה, אֲדָמָה, אֲבָקָה, חֲרָטָה, עֲדֻשָּׁה, עֵיזָרָה, עֲגָלָה – *men אצויות שונות*

קטלה

- בְּעָרָה, גִּזְלָה, גִּנְבָּה, דְלָקָה, שְׂאֵלָה, שְׂרָפָה, עֲבָרָה – *me פאולה fe בניין קל*
 - בְּרָכָה, בְּהֻמָּה, נִבְלָה, שְׁפָלָה, אֲבִדָּה, חֲשִׁכָה, פְּתִיכָה⁽¹⁾ – *men אצויות שונות*
- 👉 **בכתיב מלא** משקל קטלה ללא וי"ד (גנבה, דלקה, שאלה וכו'), מלבד המילים האלה שנכתבות ביו"ד: בריכה, ברירה, עבירה (על פי כללי הכתיב החדשים של האקדמיה).
⁽¹⁾ לוח צבעים (פֶּלְטָה)

קטלה

- בְּקֻשָּׁה, בְּקָרָה, חִבְלָה, כּוֹנָה, קִבְלָה, תִּקְנָה (שלמים); כְּלַפְלָה, פְּרִנְסָה (מרובעים) – *me פאולה fe בניין ביצל*
- 👉 *edz mife* לפני רי"ש (קמץ במקום פתח): פְּרִשָּׁה

קטלה

- שְׂדֵלָה⁽²⁾, אֲלֻמָּה⁽³⁾, אֲסַפָּה⁽⁴⁾, אֲגִדָּה⁽⁵⁾, עֲמִתָּה⁽⁶⁾ – *קבוצות ואוספים*
- פְּעֵלָה, גְּאֵלָה, גִּדְלָה, כְּבִדָּה, כְּהֵנָה, אֲצֵלָה, הִמְלָה, חִלְקָה – *men אצויות שונות*

שתי אלומות ומגל

- 👉 **בכתיב מלא** עם וי"ו: פעולה, שדולה, גאולה, אסופה וכו'.
- ⁽²⁾ קבוצה של אנשים המבקשים לגייס תמיכה בקרב בעלי תפקידים בממשל (בכנסת, למשל) לטובת קידומו של עניין מסוים.
- ⁽³⁾ חבילה של שיבולים קצורות
- ⁽⁴⁾ אוסף חיבורים או מאמרים בנושא מסוים המקובצים בספר אחד או בחוברת אחת.
- ⁽⁵⁾ קבוצת אנשים שחברו יחד בשל עיסוק משותף או מטרה משותפת.
- ⁽⁶⁾ ארגון ללא מטרת רווח הפועל למען מטרה חברתית או ציבורית מסוימת.

קטלה – men אצויות שונות

חִלְצָה, חִפְשָׁה, חִלְשָׁה, גִּזְמָה, חֲצִפָּה, עֲצָבָה, חֲמִצָּה, אֲמִצָּה (סְטִיִּיק)

- 👉 בעברית מספר מילים שאולות מלועזית שנשקלו במשקל זה: כְּפִתָּה וגִּמְחָה מארמית, והמילה דְגִמָּה מיוונית.
- 👉 **בכתיב מלא** עם וי"ו: חולצה, חופשה, חולשה, יומרה, חוצפה, דוגמה וכו'.

כתב, ערך והגיה: אריאל חסון, הגימנסיה הריאלית, ראשון לציון ariel72.com

גְּבֻעָה, שְׂמֵלָה, לְשָׁכָה, עֵסְקָה, מְלָגָה, פְּסָגָה, קִדְמָה, זְקָפָה, קִסְמָה⁽¹⁾ /
 דְּוִשָׁה, קִסְדָה, דְּרָגָה, אֶסְדָה, אֶבְקָה / עֶרְכָה, עֶמְדָה, חֶרְפָה, חֶלְקָה, עֶזְרָה

⁽¹⁾ קִסְמָה היא החלופה העברית למילה כריזמה. אדם קִסְמָתִי הוא אדם בעל כריזמה.

במשקלים אלה – קִטְלָה, קִטְלָה וקִטְלָה – צורת ה**רבות בנפרד** היא **קִטְלוֹת** (ללא דגש קל בלה"פ), ואילו צורת ה**רבות בנסמך** היא **קִטְלוֹת / קִטְלוֹת / קִטְלוֹת** בהתאמה (ללא דגש קל בלה"פ): גְּבֻעוֹת, גְּבֻעוֹת הכורכר; לְשָׁכוֹת, לְשָׁכוֹת מסחר; מְלָגוֹת, מְלָגוֹת ראש העיר / קִסְדוֹת, קִסְדוֹת פלסטיק; דְּרָגוֹת, דְּרָגוֹת קצונה; אֶסְדוֹת, אֶסְדוֹת הגז; / עֶרְכוֹת, עֶרְכוֹת מגן; עֶמְדוֹת, עֶמְדוֹת התשלום; חֶלְקוֹת, חֶלְקוֹת קבר.

קִטְלָה קִטְלָה

במשקל זה **קמץ קטן** באות השורש הראשונה – קרא: קוֹטְלָה

• חֶכְמָה, עֶצְמָה, יִזְמָה, אֶפְנָה, חִזְקָה⁽²⁾, יִכְלָה⁽³⁾, יִשְׂרָה⁽⁴⁾ – *nen* מְצוּיִת *nen* מְצוּיִת

• תִּכְנָה, חִמְרָה, לְמִדָה, נִזְקָה, רְגֵלָה, כְּפָרָה, יִתְרָה – *nen* מְצוּיִת *nen* מְצוּיִת
⁽⁵⁾ *nen* מְצוּיִת *nen* מְצוּיִת

בכתיב מלא עם וי"ו: חוכמה, עוצמה, חוזקה, חומרה, לומדה, נוזקה, רוגלה, כופרה וכו' (על פי כללי הכתיב החדשים של האקדמיה ללשון העברית).

⁽²⁾ תכונה המציינת את יכולתו הגבוהה של האדם בתחום מסוים; ברבים: חוזקות (לעומת חולשות)

⁽³⁾ פוטנציאל ⁽⁴⁾ יושר אישי, הגינות ונאמנות חסרת פשרות לעקרונות.

⁽⁵⁾ שמות אלה מן השדה הסמנטי של המחשב ושל טכנולוגיית המידע חודשו כולן בעברית החדשה בעקבות המילים שנטבעו למונחים אלה בשפה האנגלית. להלן הגדרות מילון רבי-מילים למונחים אלה:

תוכנה (software) – אוסף של תוכניות מחשב המושתתות על סדרות של פקודות והנחיות כתובות בשפה שהמחשב מבין ומתרגם להוראות ביצוע (בהבחנה מיחומרה).

חומרה (hardware) – גוף המחשב, כלל הרכיבים האלקטרוניים של המחשב. במערכת המחשב החומרה קבועה, והיא יכולה לבצע פעולות שונות באמצעות התוכנה המפעילה אותה.

לומדה (courseware) – תוכנה ללימוד ולהדרכה; תוכנה המשמשת לצורך הוראה באמצעות מחשב.

נוזקה (malware) – תוכנה זדונית המותקנת במחשב ללא ידיעתו של המשתמש ופוגעת בפעולתו התקינה.

רוגלה (spyware) – תוכנת ריגול; תוכנה הנשתלת במחשב, כשהיא מצורפת לתוכנה אחרת, לרוב ללא ידיעת המשתמש, ועוקבת בחשאי אחר כל פעולות הגלישה שלו.

כופרה (ransomware) – תוכנה זדונית המוחדרת למחשב, מצפינה את הקבצים המאוחסנים בו ומונעת מהמשתמש גישה אליהם. להסרת חסימה זו דורשים מפעיליה תשלום כופר. (מונח שקבעה האקדמיה).

יותרה (bloatware) – תוכנה 'כבדה' ומסורבלת הצורכת נפח דיסק רב ומשאבי זיכרון רבים, לרוב עקב הוספת תכונות מיותרות.

קטולה

גבורה, מלוכה, עלוקה, עצומה, צרופה⁽¹⁾, קבוצה, קבורה, רשומה⁽²⁾, שבועה, שכוונה, תכונה⁽³⁾, תפוסה – ממוצות מנות

⁽¹⁾ צרופה – קובץ (מסמך, תמונה, מצגת וכדומה) המצורף להודעה בדוא"ל (דואר אלקטרוני); (באנגלית: attachment).
⁽²⁾ רשומה – פוסט; קטע טקסט הנכתב ברשתות החברתיות או ביומן רשת.
⁽³⁾ תכונה – מהמילה תוכן, למשל: תכונות אופי (להבדיל מן המילה תכונה מן השורש כ-נ שמשמעותה פעולות הכנה).

קטל

כפר, פרט, בדל, כלל, ניר, סגן, סג, פגם, פקק, פרס, צלב, קלף, קנס, שיר, כתב, שטר, פסק, גזר, און, אתר, חשד, חשש, חתך, ענק – ממוצות מנות

☞ הקמץ מתקיים בנטיית הרבים: פרטי התוכנית, כפרי נופש, קלפי משחק, כללי ברזל, בדלי סיגריות
☞ יוצאי דופן בהיחטפות הקמץ: כתב – כתבי יד, שטר – שטרות כסף, פסק – פסקי דין, גזר – גזרי דין

קטלות

בגרות, יתמות, עצבות, קדרות, גדלות, גבהות, סמכות – ממות מצא מופטים

קטילות

בטיחות, דחיפות, שקיפות, צפיפות, משילות, זקיפות, כפיפות, פריצות, פתיחות, חשיבות, אטימות – ממות מצא מופטים

☞ משמעות השמות במשקל זה נגזרת בדרך כלל מצורת הבינוני הפעיל של בניין קל, למשל צפיפות (מן צפוף), כפיפות (מן כפוף), בטיחות (מן בטוח), חשיבות (מן חשוב) וכד'.

התקטלות

התלבשות, התנדבות, התבדחות, התגלחות, הסתברות, השתדלות, השתלמות, השתכרות, הצטלבות, הזדמנות (שלמים); התגלגלות, הצטמרות, הסתחררות (מרובעים) – ממות מצא מופטים

☞ ממות מצא מופטים לפני אל"ף ורי"ש (קמץ במקום פתח): התבררות, הצטרפות, התיאשות

קתטלון

שתלטון (השתלט), סתגלון (הסתגל), שתדלון (השתדל), שתמטון (השתמט) – ממות מצא מנות

☞ מספר קטן של שמות הגזורים מפעלים בבניין התפעל כאשר התיי"ו בשיכול עם סמ"ך או עם שי"ן.